

اسلام سرمایه‌داری و جنگ فقر و غنی از دیدگاه امام‌خمینی (ع)

برای پاسخ به سؤال اصلی، باید به بستر اجتماعی یا جهت صدور نظریه امام و به معرفت‌شناسی آن توجه کرد. شرایط و مسائل جامعه وقت از یک‌سو و تضارب اندیشه‌ها در آن زمان و جایگاه نظریه یادشده امام در منظومه فکری‌اش از سوی دیگر، دو حوزه‌ای هستند که باید کندوکاو شوند؛ یکی جامعه‌شناسی معرفت و دیگری شناخت‌شناسی است. چرا امام آن مطالب را مطرح کرده است، چه رویدادهایی پدیده آمده بود و امام چه باورهایی داشت و چگونه و با چه روش و پیش‌ذهن‌هایی صدور رای کرده است. اینجا امکان بحث تفصیلی این موارد مهم و آموزنده نیست، به اشاره اکتفا می‌شود، علاقه‌مندان می‌توانند، با این اشارات، خود مفاهیم را جهت شناخت بیشتر پژوهش کنند. ابتدا به محور نخست که موضوع له ایده امام، سبب و شان فکثار اوست می‌پردازیم: ۱. در نیمه دوم سال ۵۸ مصوبه شورای انقلاب درخصوص تقسیم اراضی زمین‌داران بزرگ، وفق قواعدی که به بند «ج» ششانه می‌شد - به پیشنهاد آیات شهیدبخت‌شنی، مرحوم منتظری و مشکینی- مطرح شد، اما به گفته آیت‌الله مشکینی، برخی فقها موضع مخالف گرفتند و مانع اجرای آن شدند، درحالی‌که آن سه و امام معتقد بودند که ولی‌فقیه چنین اختیاری بنا به ضرورت یا مصلحت نظام دارد. (روزنامه کیهان، بهمن ۵۹ ص ۵۹ و ۱۰) و امام فرموده بودند ما حدیث داریم که می‌شود با آن فتوا داد، فقرا در مال اغنیای شریکند (صحیفه نور، ج ۱۰، ص ۱۳۵). ۲. اختلاف در وجود بخش تعاون در اقتصاد، بعضی از فقها بخش تعاون را مانع فعالیت بخش خصوصی می‌دانستند و مانند بخش دولتی از منظر خود مشتر به اقتصاد معرفی می‌کردند. (ر. ج: نامه دو تن از فقها، به مجلس ش. ا. اول)، ۳. در ابتدای دهه شصت از دولت شهید رجائی تا سال ۶۸ و حتی به این‌سو، هرگاه بحث تهیه و تنظیم برنامه توسعه مطرح می‌شد، بعضی مخالفت می‌کردند و بازار را مسئول رشد و توسعه قلمداد می‌کردند (ر. ج: روزنامه رسالت ۱۳۶۱/۱/۲۶)، درحالی‌که بازار در ذات خود اخلال‌پذیر است، سیکل تجاری دارد و بدین‌سان با اقتصاد مقاومتی نیز مغایر می‌باشد و براساس راهنمایی سود عمل می‌کند نه لزوما نیاز جامعه و در شرایط آزاد، بیشتر تأمین‌کننده حوائج صاحبان سرمایه است تا مردم؛ لذا همه نظام‌ها امروز دخالت دولت و لزوم تنظیم بازار را پذیرفته‌اند. ۴. لایحه نظارت و دخالت دولت در تجارت خارجی که با مانع برداشت‌های فقهی بعضی مواجه شد (مجموعه نظرات شورای نگهبان، مهرپور، ج ۱ صص ۱۶۰-۱۶۱) درحالی‌که امام آن را ضروری می‌دانست (صحیفه نور، ج ۱۹ ص ۳۵)، امروزه کشورها اکثرا آزادشودن کالا و خدمات را از مرزها به برقراری تعرفه مالیاتی یا بارانه‌ای مدیریت می‌کنند. ۵. لایحه مالیات، در شرایط جنگ و نیاز مالی دولت برخی مقابله کردند و گفتند در اسلام جز خسس و زکات و موارد مشابه که در متون دینی آمده، چیز دیگری به‌عهده مسلمانان نیست و آنها نیز دانی نیست، نه گرفتنی (رسالت ۶۵/۳/۲۸ و ۶۵/۲/۱۰ و ۶۶/۷/۱۵ ...) امام فرموده بودند که آقا می‌نویسد مالیات نباید باشد، ضرورت و مصلحت اسلام را چرا نمی‌بینند (۶۶/۹/۲۷). ۶. لایحه قانون کار و حمایت از منافع کارگران در برابر کارفرمایان؛ امام در پاسخ به وزیر وقت کار فرمودند، دولت می‌تواند شروط الزامی وضع کند (۶۶/۹/۱۶)، اما برخی از فقها آن را مخالف احکام اولیه اسلام دانستند و در برابر اجرای آن بنای مقاومت گذاشتند (آذری‌قمی، رسالت ۶۶/۷/۱۲ و ر. ج: مکاتبات دبیر شورای محترم وقت نگهبان با امام). ۷. در برابر لایحه مجازات محکمان، گران‌فروشان و قیمت‌گذاری کالاهای نیز شاهد مقاومت‌های فقهی و کارشناسانه (سیدمحمد خاмене‌ای، رسالت شماره ۱۲۹؛ سیدرضا زواره‌ای، رسالت ۶۵/۶/۶ ...) درحالی‌که امام تأکید داشتند آنچه دو نلث مجلس تصویب کند، بنا به مصلحت نظام پذیرفته شود؛ ولی چنین نشد تا نهایتا مجمع تشخیص مصلحت نظام شکل گرفت. ۸. مبارزه با فاصله طبقاتی و حمایت از سیاست‌های فقرزدایی که بعضی فاصله طبقاتی و وجود فقر را طبیعت زندگی اجتماعی بشر برمی‌شمردند و می‌گفتند در مقابل مسئولیتی نیز برعهده ندارند؛ اما ثروتمندان دارند (احمد توکلی، کیهان، ۹۶/۱۱/۶) و برجسب نفوذ دیدگاه کمونیستی در اسلام را به خط فکری امام زدند؛ امام فرمودند: می‌بینم در مجلس به دولت حمله می‌شود، در بازار به دولت حمله می‌شود و... بی‌جهت نیست؛ ... با ظاهر خیلی خوب می‌روند پیش فلان آقا می‌نشینند و می‌گویند اسلام دارد از بین می‌رود... اینها می‌خواهند اینجا را چنین بکنند، مثل شوروی‌اش بکنند (۶۲/۹/۲۷). امام از این نوع پیش‌فلان آقا می‌نشنیدند و حوائج نظام و مردم آسیب‌پذیر را نمی‌دهد، ناراحت شده و می‌فرمایند اگر توانایی یک شهر را به شما بدهند، نمی‌توانید اداره‌اش کنید! (۶۶/۶/۲۴). دو جریان موسوم به چپ (طرفدار سیاست‌های حاکمیتی در تنظیم اقتصاد جامعه و کمک به ضعفا) و راست (طرفدار بازار آزاد و توجه به صاحبان سرمایه به‌عنوان محرک رشد) براساس این تعارض‌ها نمایان شدند. به گفته شهید محمداقبر صدر، سرمایه‌داری در جامعه اسلامی از یک‌سو و فقر و محرومیت، ناشی از سوء توزیع امکانات، انحراف از ارزش‌ها، تسلط روابط بر ضوابط و فرصت‌طلبی‌هاست (ر.ج: اقتصاد برتر ص ۴۱۹).

حضور نیروهای ویژه بریتانیا در سوریه برای مقابله با «داعش»

جنگ در خط مقدم

نشریه «تایمز» انگلیس روز گذشته اعلام کرد نیروهای ویژه انگلیسی در خط مقدم جبهه گروه‌های مخالف سوریه حضور دارند. روزنامه تایمز در گزارش خود به نقل از منابع نظامی نوشت: نیروهای ویژه انگلیس در خط مقدم جبهه سوریه از یکی از یگان‌های گروه‌های شورشی این کشور در مقابل حمله‌های داعش دفاع می‌کنند. این عملیات نخستین سند حضور مستقیم نظامیان بریتانیا در جنگ سوریه است که نشان می‌دهد از آموزش صرف شورشیان در اردن فراتر رفته‌اند. نیروهای ویژه انگلیس که در اردن مستقر هستند، بارها برای حمایت از شورشیان سوری موسوم به ارتش جدید سوریه، وارد خاک سوریه شده‌اند؛ یگان یادشده هم‌اکنون در روستای «التنف» در جنوب شرق سوریه هدف حمله‌های داعش قرار دارد. به گزارش تایمز؛ این یگان متشکل از نیروهای ویژه سابق سوریه است که پس از پشت‌کردن به ارتش «شمار اسد»، رئیس جمهوری سوریه از سوی نظامیان انگلیسی و آمریکایی آموزش مجدد دیدند. ارتش جدید سوریه پس از پراکنده‌شدن «نیروهای جدید سوریه» تشکیل شد. آمریکا پیش‌تر برای آموزش نیروهای جدید سوریه برنامه‌ای نیم‌میلیاردی چارکه یکی از واحدهای این گروه از سوی جبهه النصره بروده شد و دسته دومی که از نیروهای آمریکایی آموزش دیدند، هم به گروه‌های تروریستی پیوستند و تنها پنج عضو این گروه در سوریه باقی ماندند. پس از آن بود که آمریکا متوجه شد بهترین راه، تجهیز و آموزش شورشیان فعلی سوری است و در ماه نوامبر گذشته «ارتش جدید سوریه» برای مبارزه با داعش تحت آموزش قرار گرفت. «کریسین بلانت»، رئیس کمیته امور خارجی مشترک، گفته است که از خبر حضور نیروهای ویژه انگلیس در خط مقدم سوریه شگفت‌زده نشده است. اولین‌بار «محمودالصالح»، یکی از نیروهای ارتش جدید سوریه به تایمز گفت که پس از حمله انتحاری‌ای که به‌شنخته‌شدن ۱۱ شورشی منجر شد، نیروهای بریتانیایی برای بازسازی پادفند یکی از پایگاه‌های روستای التنف به آنها کمک لجستیکی می‌کنند، به

نشست گفت‌وگوی راهبردی و اقتصادی چین و ایالات متحده آغاز شد

دوستی در گرو آب‌ها

اکنون قریب به هشت سال است که نمایندگان بزرگ‌ترین اقتصادهای جهانی، یعنی چین و ایالات متحده هرساله در قالب نشست‌ی با عنوان گفت‌وگوی راهبردی و اقتصادی که گاه از آن به نشست گروه۴ یاد می‌شود، شرکت می‌کنند تا بلکه فکری به حال مناسبات دوجانبه و منطقه‌ای کرده باشند. اما امسال مقامات ارشد دولتی دو کشور در حالی از روز گذشته در پکن گردهم آمده‌اند که به نظر می‌رسد حال‌وهوای نشست، بسیار متفاوت‌تر از سال‌های گذشته است.

بسیاری از تحلیلگران بر این باورند چشم‌انداز ترک کاخ سفید از سوی «باراک اوباما»، رئیس جمهوری آمریکا، در پایان سال جاری میلادی که خود به ناسی از «جورج دبلیو بوش»، رئیس‌جمهوری سابق ایالات متحده، مبتکر قالب جدیدگفت‌وگوهای دوجانبه بوده، احتمالا مسیر گفت‌وگوها را به جای موضوعات حساسیت‌برانگیز سیاسی به سمت حوزه‌هایی سوق خواهد داد که می‌تواند توشه قرار دها و توافق‌نامه‌های امضاشده از سوی واشنگتن را پربارتر از همیشه کند؛

رویکردی که مورد توافق پکن نیز هست.

«شی جین‌پینگ»، رئیس‌جمهوری چین، روز گذشته در سخنان افتتاحیه نشست از لزوم برقراری اعتمادی متقابل، راهبردی و بنیادین بین این دو قدرت اقتصادی سخن گفته و تأکید کرد دو طرف باید ضمن اجتناب از در پیش‌گرفتن رویکردی تقابلی، ترسبی از به رسمیت‌شناختن اختلافات خود نداشته باشند. درنتیجه جای تعجب نیست که مشاجرات سیاسی-اقتصادی دو کشور، ازجمله تلاش‌های پکن برای افزایش توان رقابت تجاری به واسطه کاهش غیرواقعی نرخ ارز رایج خود، «رن‌مین‌بی» که همواره در صدر مباحثات این نشست سالانه بوده، این‌بار تحت‌الشعاع مشترکات راهبردی دو طرف قرار گیرد. اما دراین‌میان مناقشات ارضی و دریایی جاری بیرامون دریای چین جنوبی یکی از آن مسائلی است که می‌تواند هرگونه چشم‌انداز تعمیق روابط اقتصادی و راهبردی دو کشور را به‌شدت در معرض تهدید قرار دهد. شاهد این مدعا نیز سخنان تندتند دو طرف در چند روز گذشته است که پکن و واشنگتن را وارد جنگی لفظی کرده؛ چنان‌که درایسالر «سان جیانگو»، معاون رئیس ستاد

عبارت دیگر، هم سیاست‌مدار است و هم تجربه‌کار اجرایی دارد. او فرمانداری است که می‌تواند وزنه اجرایی تیم ترامپ را تقویت کند و البته به‌عنوان یک سیاست‌مدار زن، تا اندازه زیادی از انتقادها به رویکرد ترامپ نسبت به زنان بکاهد. نظر‌سنجی‌ها نشان می‌دهد فقط ۲۰ درصد از زنان ایالات متحده به ترامپ به‌عنوان یک سیاست‌مدار مطلوب نگاه می‌کنند و ترامپ می‌داند باید تغییری دراین باره ایجاد کند. بااین‌حال مشکل بزرگ فالین شهرت‌ناداشتن او به‌عنوان یک سیاست‌مدار جدی در صحنه سیاست ایالات متحده است.

کریس کریستی:سیاست‌مدار نامحبوب

«کریس کریستی»، فرماندار ایالت نیوجرسی، که مدت‌هاست به‌عنوان ستاره‌ای روبه‌صعود در حزب جمهوری‌خواه نیزنظر بوده، قطعا در فهرست گزینه‌های ترامپ است. اما بعید به نظر می‌رسد این پست را به دست آورد. بسیاری معتقدند در صورتی که ترامپ کاندیدای انتخابات نمی‌شد، این حقوق‌دان که به‌عنوان یک چهره میانه‌رو شناخته می‌شود، می‌توانست گزینه جدی جمهوری‌خواهان باشد. گفته شده کریستی موفق شده در سراسر ایالات متحده بیش از صدمیلیون دلار برای کمک به جمهوری‌خواهان در انتخابات کمک مالی جمع‌آوری کند. مسئله این است که کریستی در خانه خود، ایالت نیوجرسی به‌شدت نامحبوب است. از این گذشته کریستی متعلق به طبقه‌ای است که دونالد ترامپ خود متعلق به آنجاست: مردان سفیدپوست میان‌سن و این نمی‌تواند کمک چندانی به پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری کند.

جونای ارنست:حلقه‌وصل به‌تشکیلات

«جونای ارنست»، سناتور ایالت آیووا، می‌تواند انتخابی شگفت‌آور باشد. او می‌تواند در چهار مورد به ترامپ کمک کند: او ۲۰ سال جوان‌تر از ترامپ است و در نگاه بسیاری، سیاست‌مدار زن آینده‌داری است که می‌تواند رای زنان و جوانان آمریکایی را برای ترامپ جمع‌آوری کند. او توانایی خوبی در اجرای رسانه‌ای دارد و ترامپ می‌تواند با وجود او رویکرد رسانه‌ای کارزار انتخاباتی خود را در انتخابات سراسری تضمین کند. جونای همچنین ارتباط محکمی با رهبران حزب جمهوری‌خواه دارد، بنا براین ازجمله کسانی است که می‌تواند به برقراری ارتباط حسنه میان ترامپ و تشکیلات سنتی حزب جمهوری‌خواه کمک کند. اما نکته منفی درباره جونای، حضور کوتاه او در کنگره است. فقط دو سال از سناتوری جونای می‌گذرد و این کم‌تجربگی او می‌تواند بهانه لازم را برای مخالفان به‌منظور انتقاد از ترامپ فراهم کند.

دان کوئسن:سفیربوش درآلمان

یکی دیگر از چهره‌هایی که نامش به‌عنوان معاون اول ترامپ بر سر زبان‌هاست، «ان کوئسن»، سناتور ۷۲ساله از ایالت ایندیانا است که در مجلس نمایندگان و سنا حضور داشته و اولین‌بار۳۵ سال پیش به عضویت کنگره در آمد. او از نیروهای قدیمی ارتش آمریکاست که هشت سال عضو مجلس نمایندگان و ۱۰ سال سناتور، و سپس سفیر دولت «جورج بوش»، رئیس‌جمهوری سابق آمریکا، در آلمان بود که درست پیش از ۱۱ سپتامبر به آنجا وارد شد. کوئسن در سال ۲۰۱۱ به سنا بازگشت که عضو کمیته امور مالی و اطلاعاتی آن است. ترامپ که دوستی قدیمی با کوئسن دارد، درباره وی گفته است: «او انتخاب خوبی برای مدیریت امور است و در درستی‌کاری نظیر ندارد».

جهان

کشته‌شدن ۵ نیروی امنیتی اردن در حمله مسلحانه

● منابع دولتی از کشته‌شدن پنج نیروی سازمان اطلاعات اردن در حمله «تروریستی» در شمال غرب این کشور خبر دادند. به گزارش «ایسنا» به نقل از شبکه اسکاکی‌نیوز عربی، آن‌گونه که دولت اردن اعلام کرده، حمله توسط افراد مسلح به مقر نیروهای امنیتی این کشور در اردوگاه فلسطینی‌نشین «البقعه» در نزدیکی امان، پایتخت، صورت گرفته است. اطلاعاتی درباره هویت عاملان این حمله یا انگیزه آنها داده نشده است. سخنگوی دولت اردن از آغاز تحقیقات درباره این حمله و اقدام برای شناسایی عاملان آن خبر داد. اردوگاه بقعه که بیشتر اوارگان فلسطینی را در خود جای داده، به سلفی و تندروبودن ساکنانش مشهور است و سازمان اطلاعات و امنیت اردن تلاش زیادی برای کنترل افراد در این اردوگاه دارد.

پیروزی «کلینتون» در «پورتوریکو»

● نامزد اصلی حزب دموکرات که به‌تازگی میدان رقابت جزیره پورتوریکو را فتح کرده، خود را برای حضور در رقابت‌های شش‌گانه امروز از جمله انتخابات مقدماتی کالیفرنیا آماده می‌کند. به گزارش رویترز، «هیلاری کلینتون» یکی از دو نامزد حزب دموکرات در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا با پیروزی در رقابت مقدماتی جزیره پورتوریکو، قدمی دیگر به کسب جایگاه نامزد نهایی این حزب برای حضور در انتخابات عمومی ماه نوامبر نزدیک‌تر شد. این پیروزی در آستانه ورود به رقابت‌های شش‌گانه امروز، قوت قلبی خواهد بود برای کلینتون تا برتری خود را نسبت به «برنی سندرز» دیگر رقیب دموکرات حاضر در صحنه اثبات کند.

جواب رد کاخ سفید به مسکو

● دولت روسیه می‌گوید کاخ سفید پیشنهاد این کشور را برای مذاکره درباره سامانه‌های موشکی آمریکا در اروپای شرقی رد کرده است. به گزارش خبرگزاری «مهر» به نقل از رویترز، «آنتولی آنتونوف»، معاون وزیر خارجه روسیه روز یکشنبه گفت، واشگتن پیشنهاد مستقیم روسیه برای مذاکره درباره سامانه‌های موشکی از خطرناک توصیف کرده است. رئیس جمهوری روسیه ماه گذشته نسبت به استقرار سامانه‌های موشکی آمریکا در کشورهای رومانی و لهستان هشدار داده بود.

پیش‌تازی «کوزینسکی» در انتخابات ریاست‌جمهوری پرو

● نتایج اولیه شمارش آرای انتخابات ریاست‌جمهوری پرو نشان می‌دهد «پدرو پابلو کوزینسکی» اقتصاددان اندکی از «کیکو فوجیموری» دخترتر رئیس‌جمهوری سابق محبوس پرو جلوتر است، به گزارش رویترز، در شرایطی که حدود ۵۲ درصد از آرا شمارش شده است، کوزینسکی ۷۷ساله، ۵۹، ۵۰ درصد و کیکو فوجیموری ۴۹،۹۱ درصد آرا را به دست آورده‌اند. کوزینسکی سابقا نخست‌وزیر و سرمایه‌گذار بوده و خود را فردی صادق و رهبری باتجربه نشان می‌دهد و وعده داده فساد را از بین ببرد و رشد اقتصادی متزلزل را احیا کند.

نیروهای عراقی در نزدیکی فلوجه

● دبیرکل سازمان «بدر» عراق اعلام کرد: دواظلیان مردمی تنها چند صدمتر از فلوجه فاصله دارند و بعد از تجدید قوا برای حمله به فلوجه آماده خواهند بود. به گزارش «ایسنا»، هادی العامری، دبیرکل سازمان بدر عراق در گفت‌وگو با شبکه ماهواره‌ای سوریه نیوز اظهار کرد: توافق شده تا زمانی که شهر از غیرنظامیان خالی نشده است، وارد شهر نشویم. ما نمی‌خواهیم شاهد فاجعه‌ای انسانی باشیم و مأموریت اصلی ما محاصره کامل شهر فلوجه است. احتمالاً مدتی را به تجدید قوا اختصاص خواهیم داد تا ساکنان فلوجه فرصت خروج از شهر را بیابند، سپس برای یورش به شهر و ریشه‌کن‌کردن خدش سرطانی داعش از این شهر آماده خواهیم بود. همچنین «عبد العبادی» نخست‌وزیر عراق دستور تشکیل کمیته ویژه‌ای را داده که وظیفه تحقیق درباره اتفاقات رخ‌داده در فلوجه را برعهده خواهد گرفت.

اخباری از وقوع کودتای آرام درامارات

● به دنبال خروج «خلیفه بن زاید»، رئیس امارات از این کشور، اخباری درباره احتمال وقوع یک کودتای آرام در این کشور حاشیه خلیج‌فارس منتشر شده است. به گزارش «ایسنا»، به نقل از پایگاه خبری العهد، گمانه‌زنی‌هایی مطرح‌شده مبنی بر اینکه ارتش و دستگاه‌های امنیتی امارات را در دست دارد، به دلیل سیاست‌های مستبدانه، از حمایت حکام دیگر امارت‌های کشور امارات متحده عربی برخوردار نیست.